

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 631 Școl. 1913.

Circulară,

*cătră oficiile protopresbiterale, cătră toate
oficiile parohiale și cătră toți cateheții
dela școalele cercetate de ucenici dela
meserii.*

Educația religioasă a credincioșilor noștri a format totdeauna una din preocupările noastre cele mai scumpe. De aceea am ridicat și susținut cu cele mai mari jertfe tot felul de școli cu caracter confesional și de aceea ne-am interesat, ca în acele școli să se lucreze în cel mai adevărat spirit creștinesc și ortodox.

Prin planul de învățământ edat de Preaven. consistor mitropolitan sub Nr. 178/1911 și comunicat de noi sub Nr. 10,343/1911 am luat măsuri privitoare la educația și instrucția religioasă a elevilor, cari cercetează școalele noastre confessionale populare precum și școalele populare de alte categorii, iar prin ordinul nostru Nr. 10,491/1912 am luat măsuri pentru ca în școalele străine educația religioasă să se facă în modul cel mai corăspunzător.

Acum, prin aceasta ne îndreptăm atențiunea și asupra altora, de cari până acum, nu ne-am putut interesa destul de mult și anume: asupra *ucenicilor dela meserii și dela comerț.*

Până bine de curând poporul nostru nu dispunea de o clasă de mijloc. Acum de o vreme încoace, mulțămii lui Dumnezeu, clasa de mijloc românească începe a se încheia din ce în ce. Avem sute de meseriași români, cari își fac o ambiție din aceea să fie buni meseriași și, an de an, observăm o tot mai mare afuență a tinerilor spre diferitele meserii. Și nci, din parte-ne am îndemnat cu diferite prilejuri pe credincioșii noștri să-și dea copiii la meserii, și mai pe urmă am făcut-o aceasta prin circulara noastră Nr. 9591 din 16 Sept. 1911.

Cu bucurie constatăm, că astăzi numărul ucenicilor gr.-or. din arhidieceza noastră se apropie de 2500 de inși.

Datoria noastră duhovnicească însă nu se restrânge la îndemnarea credincioșilor să îmbrățișeze meseriile, ci se extinde și asupra îngrijirii sufletești a meseriașilor, dimpreună cu ucenicii lor. Datoria noastră în această privință e cu atât mai mare, cu cât cu durere am constatat, că și la noi, mulți meseriași, în lipsa unei educații religioase temeinice, ajung să fie ademeniți de învățăturile veninoase ale socialismului și ale anabaptismului.

Pentru ca clasa noastră de mijloc să fie ferită de aici încolo de a cădea dela biserică și dela legea noastră strămoșească, ne-am simțit datori a lua măsurile cele mai largi, pentru ca de aici încolo ucenicilor dela meserii și comerț să li-se poarte de grijă bine sub raportul vieții religioase. În consecință am luat măsurile de mai jos, pentru ducerea în îndeplinire a cărora facem răspunzători pe toți parohii din arhidieceza noastră, respective pe protopresbiterii concernenți.

Începând cu anul școlar 1913/14 în toate acele localități unde sunt ucenici de meserii sau comerț, — mulți sau puțini, e indiferent — de educația religioasă a lor trebuie să se îngrijască comitetele parohiale, în conformitate cu dispozițiile de mai jos. Orice neglijență se va pedepsi cu asprime, întrucât ea poate aduce o demoralizare întinsă și foarte păgubitoare. Nimeni să nu aștepte denumiri speciale de catehet al ucenicilor. Prin aceasta i-se impune fiecărui paroh să fie catehetul ucenicilor din comuna sa, întrucât în acea comună nu s'au luat până acum alte dispoziții speciale. În comunele unde sunt mai mulți parohi, comitetul parohial va avea să numească pentru aceasta pe cel mai potrivit dintre parohi de catehet.

În ce privește împărțirea pe clase sau cursuri a ucenicilor dela meserii și împărțirea materiei de învățământ religios pentru singuraticile clase, aceasta nu se poate face în mod unitar, ci ea atârână de împrejurările date. Unde numărul ucenicilor e mai mare (peste 50) acolo se pot împărți în trei cursuri; unde numărul lor e între 20—50, în două cursuri, iar unde numărul lor e sub 20 pot forma și un singur curs. Unde numărul ucenicilor e sub 10, acolo ei trebuie să urmeze lecțiile de religie dimpreună cu elevii școlii de repetiție (vezi art. de lege XVII din 1884, §. 60), având parohul răspunderea pentru educația lor religioasă.

Considerând că un număr destul de măriror de ucenici sunt analfabetici când intră la meserii, aceștia bineînțeles vor trebui între orice împrejurări să formeze un curs pregătitor, în care să li-se împărtășească scris-cetitul în românește și noțiunile religioase elementare. Cursul acesta are să dureze un an de zile.

În ce privește materialul de învățământ în celelalte trei cursuri, acesta e următorul:

C. I. Rugăciunea. Felurile rugăciunii. Cum trebuie să ne rugăm. Rugăciunile de dimineață și de seară; rugăciunile înainte și după masă. Născătoare de Dumnezeu. Împărate ceresc. Preasfântă Treime. Cred întru'nul Dumnezeu.

Istoria biblică a Testamentului vechiu și nou în fazele ei de căpetenie.

C. II. Rugăciuni. Istoria bisericii creștine, în legătură cu sărbătorile de peste an. Istoria bisericii ortodoxe române din Ungaria (Începutul credinței creștine la Români. Soarta bisericii române până la 1700. Unirea și urmările ei. Andreiu Șaguna). Biserica creștină actuală. Confesiunile existente.

Pentru a putea face cu bun rezultat educația religioasă a uceni-

cilor, nu e de ajuns să li-se împărtășească elevilor acest material, ci, mai nainte de toate se cere, ca catehetul să fie însuș pătruns de sublimitatea ideilor pe cari le propagă; să fie însuș religios. Aceasta s'o adevărească cu orice prilej. În special el trebuie să puie mare preț pe rugăciuni, având să spuie însuș cu toată evlavie cât mai des rugăciunile prescrise și stăruind, ca ucenicii să se străbată cât mai adânc de înțelesul lor. Aceasta trebuie să meargă însă mână în mână cu *întrebuințarea cărții de rugăciuni*, care va trebui să se găsească de aici încolo în mâna fiecărui ucenic.

În afară de asta catehetul să întrebuințeze cât mai des timpul pentru *exortatii*, explicându-le ucenicilor evangheliile și Apostolele din Dumineci și sărbători și învățându-i să *spue înșiși Apostolul în biserică*. De mare însemnătate sunt și *cântările bisericești*, pe cari ucenicii le știu din școala poporală și din biserică satului lor și pe cari e necesar, nu numai să le repete, ci să le sporească. E bine ca în fiecare oră de religie să se cânte anumite cântări bisericești, ca glasuri, tropare, antifoane, irmoase etc.

Pentru ca învățământul să fie cât se poate de atrăgător, e bine ca în legătură cu materia predată, cu sărbătorile sau cu alte momente să se cetească anumite lucruri de prin cărțile de *literatură educativă*, cari sunt prescrise pentru elevii dela 12—15 ani (ordin cons. 10,654/1912).

În afară de acestea în fiecare lună, cel puțin odată, *elevii trebuie duși la biserică*, unde să asculte slujba dumnezească, iar odată în an, în postul Paștilor, să se spovedească și să se cuminece.

În ce privește *manualele de religie*, până la alte dispoziții, respective până la compunerea unei cărți de cetire religioase speciale pentru elevii dela meserii, să se întrebuin-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

Ce privește *forma* în original, stilul este simplu, natural, limpede, apoi cu spirit, distractiv, lipsit de bombasticism, fraseologie și superlativare exagerată, scurt și concis. Dialogul curge repede și natural, însușiri pe cari le mărturisește însași traducerea românească.

Nu tot aceleași constatări favorabile se pot esmite pentru *traducere*. Pe cât de bună e însăși cartea, care a făcut epocă în literatura franceză, pe atât de slabă e traducerea. Autorul traducător întrebuințează o limbă cu totul greșită. N'a înțeles scopul originalului, n'a înțeles rostul traducerii, și de aceea abuzează de un hiperzel ridicol în schimonosirea cuvintelor, frazelor și a construcțiilor. Cartea e îmbăcărită de aceste anomalități ale limbii românești, cari îngreunează înțelegerea textului, ba în unele locuri o fac chiar imposibilă.

Cum va înțelege un copil din școala poporală ori chiar gimnaziul inferior (10—14 ani) cuvinte ca acestea: *explorațiuni* (p. 38), *pahidenu* (p. 171) *remorecher*, (p. 171), *făneată* (p. 402), *crevetele aerului* (410), *termite* (378), *jungle* (391), „se scoborau aproape de pi-

rogle lungi” (347), „balonul trecu ca o stea filantă (353), *minereuri* (247), „sist ardeziat” (247), „pepite înseminate (247), „blocuri eractice”, „ponor, stânci plutonice (245), „un cordial din farmacie” (234), „Asia e prima nutrice a lumii (159), *cezangii mari* (160), *pennicariul* (183), „sufia în bailsul acesta” (189), *plocat* (120), *steamere* (109), „un vis într'un hamac” (109), „nasul unui brek” (130), *moșmoane* (139), „excavațiuni întinse (141), *incisiuni negre* (148), *stărf*” (119), etc. etc. Întrebuințează permanent: *nacela*, *fluvii*, *vexațiuni*, *sandwich*, *ceainic* (33) *merindele* (p. 2) *lest*, *cala vaporului* (71), *cadru* (73) *giu* (?) (81), *tensiune*, *supapa* (?) *balonului* (92), *mandibule* (124) etc.

Fraze banale: „Vru să insinueze că poate fi o mistificare” (pag. 30) în loc de „să-i atragă atenția”;

„fundă un așezământ (p. 44) — întemeiă să aibă un sort (soarte) de isbândă (48);

„seria subterfugilor” (48) (?)

Se aruncă (se puse se studieze) asupra utilității expedițiunii și asupra oportunității ei (p. 48);

„Se lasă cu totul pe el” (în nădejdea lui) (p. 54);

capacitate de 340 mii picioare cubice (63);

„bătrân comod = (comod apoplectic” (p. 13)

„gustă (cearcă) din acest fel de locomoțiune (p. 80)

„s'a aventurat (încumetat) singur (115)

„n'ar fi încurcată (= sta la îndoială)

să treacă (126);

„antilopă masculă (130) „delestat (ușurat) de greutate” (p. 139) „sinuosități povârnișului” (140)

„murdărie foarte doctorală” (144) „melpopee trăgănată” (152) „era să ne joace renghiul (156) „curăță prin asolamente și drenagii (160)

„reverberațiunea (?) unei raze (165)

„să facem un atelier (?) de vulturi (213)

„golani mișei! strigă Joe” (243)

„roce (?) porfiritoase (246) „efect de miragiu (270)

„greutate ce se numește reul pustiu-lui (279)

„puternica lui organizare (organism) (284)

„mărturii nerecuzabile (nemincinoase) 447 etc.

Construcții naive și ridicole: „Orașul era părăsit (lăsat în pradă) unei mari nepăsări (404)

„n'au înfățișare împăciuitoare (paci-nică) tâlharii (434)

„vedeau cum Dumnezeei știu să mănânce în ocaziunile cele mari (361)

„mestecă (rumegă) frunze” (366) „e ceva ce mă intrighează (supără) (371)

„devotament cum vă place să numiți tumba (?) mea” (380)

„pădurile lăsau locul junglelor (după păstori urmau etc. (391)

„fără martoră la nobile devotamente” (398)

„terenuri acoperite de dracilă (?)”, *păsări de umoare acuatice* (399)

„fu readus în neplăcere la sentimentul situației” (407); „moscheele măurești, nesfârșitul dute-vino al bacurilor (?) (411)“

„pirai sanguinari foarte temuți” (333)

„balonul cuba (avea) 67 mii picioare cubice) (343)

„amfibiile lacului au o deosebită reputațiune destul de meritată de saurieni (?) nevătămători (360); „Luare aminte! De viața unuia ține (atârână) viața tuturor” (290);

„Sultanul își joacă regatul în mijlocul caznagiilor (?) celor mai atroce” (308),

„au un fel de a înțelege ce nu-i de loc prostesc” (191) „tovarășii supra îl priveau cu emoțiune, erau supra atâtați (226)

„iată ce infundă (=are efect) sulfatul” (123),

„privelistea lor convulzionată dovedea oare care lucrare neptuniană” (127) „sort (soarte) 48) „el nu era încurcat (sta la îndoială) să trântescă un glonț”... (72) „avea un prețin, nu un alt el însuși, un alter ego” (27).

Propoziții fără înțeles: „Vântul răsu- cea norii incandescenti, s'ar fi zis suflarea unor foale nemărginite, cari activau întreg acest incendiu” (168).

„În locul tuturor punctelor de escla- mațiune puneți lovituri de pumn aplicate sdravăn în capul lui și veți avea o idee de

teze manualele pentru școlile poporale.

Sibiiu, din ședința consistorialului arhiepiscopiei, ca senat școlar, ținută la 21 Februarie n. 1913.

Dr. Ilarion Fușcariu
arhimandrit, vicar arhiep.

Dr. George Proca
secretar consistorial.

Alegerea dela Sasca. Luni în 31 Martie n. s'a făcut alegerea de deputat dietal în cercul electoral Sasca-montană, în locul decedatului baron Geza de Duca. Rezultatul final al votării a fost următorul: Dr. Aurel Vlad, candidatul partidului național român a primit 538 voturi, iar Petru Corcan, candidatul partidului guvernamental 652 voturi. Acest din urmă a fost proclamat ales.

Muntenegru nu se supune.

Cu toate că i-a fost comunicat în mod oficios hotărârea puterilor mari europene, că orașul Scutari are se rămână al Albaniei, — Regele Nichita al Muntenegrului nu renunță dela cucerirea acestui oraș, ci de două zile a început de nou să-l bombardeze, pentru a-l sili să capituleze. În urma acestui act de nesupunere, se vor prezenta la guvernul din Cetinie, astăzi ori mâine, reprezentantul monarhiei noastre austro-ungare și al Angliei, și-l vor provoca, ca în curs de 48 de ore se sisteze atacurile îndreptate în contra orașului Scutari și să-și retragă trupele de pe teritoriul Albaniei, pentru că în cas contrar puterile vor proceda în contra Muntenegrului în modul stabilit din partea lor.

Miscări culturale.

Câteva scrisori prietenești.

II.

Dragă prietene! Intemeetorii „Asociațiunii”, prin rostul marelui Șaguna, în primul cuvânt de deschidere, au dat și un program: „A înainta literatura, cultura, industria și agricultura națiunii noastre, adică a înainta starea spirituală și materială a poporului nostru; vrem a deștepta prin mijloace naționale facultățile, va să zică cugețările cele senine și serioase în poporul nostru, ca să cunoască ființa și destinația sa și să o șteie întrebuinta spre tot binele, precum și alte nații fac astăzi aceasta și precum cere spiritul cel civilizator al secolului nostru.” (Dr. I. Lupaș, Mitrop. Andreiu p. 295)

Deși cunoscute, amintesc aceste minunate probleme, ce și le-a luat această societate asupra sa, probleme, cari an de an ar trebui reînprospătate publicului românesc, căci numai astfel ne vom putea da seamă, despre ce s'a îndeplinit și vom ști,

— în ce direcție să stăruim mai mult, spre ajungerea realizării, a tuturor ramurilor de cultură, industrie și agricultură... indicate în marele program.

Mijloacele de intruchipare au rămas multă vreme la placul și chibzuiala puținilor stăruitori, de cari se bucura în început tinăra instituție. Din trecutul ei s'ar părea a crede că, ca cele mai bune și mai potrivite cărări s'ar fi decretat prelegerile. Prin ele s'a și sămănat o parte bună din semința învățăturilor. În lipsă de prelegători, această activitate s'a mărginit mai mult la centrele românești. Pe la sate era o adevărată raritate, când să ajungă să se țină din partea vre-unui zelos luminător, vre-o prelegere.

În vremurile mai nouă s'a mai schimbat situația, totuși nefiind lămurite mijloacele de propășire, nu dupăcum s'ar fi așteptat. Și azi, sunt mulți de credință, că dacă din anumite pricini, cineva nu și poate isprăvi o prelegere cât de cât originală, e mai bine să nu spue nimic poporului, ca și când cetirea a cător și mai cător bucăți frumoase din scriitori și îndrumători buni, de cari ne bucurăm, ar fi o rușine. Iată o pricină, care mai de multeori lipsește pe săteni de hrana sufletească, săptămâni îndelung, sub cuvânt că nu m'am putut pregăti.

Cunosc greutățile vieții, cari de multeori nu îngăduie nici celui mai zelos muncitor, să-și poată pregăti o lucrare sau alta proprie, cu care să se prezinte înaintea credincioșilor. Ce ar împiedeca în astfel de cazuri, pe preot și învățător, precum și pe alți intelectuali, să pună mâna pe-o carte, și să le cetească oamenilor din ea câte și mai câte învățături.

Instrucția Preăvenerabilului Consistor și circularele din urmă ale „Asociațiunii”, au dat bune îndrumări, punând temeiul unei propășiri firești. Întăiu cunoașterea slovelor, cetirea împreună de bucăți frumoase și înțelegibile și numai mai pe urmă să li se țină prelegeri.

O încercare destul de bine succasă s'a făcut și la noi, în Săliște, unde publicul fiind pregătit s'ar fi putut ține și numai prelegeri. Totuși comitetul cercual găsește de bine, spre alungarea principiului greșit amintit mai sus, a pune de pildă aceasta comună. Astfel în duminicile din postul Crăciunului, se țin pe lângă unele prelegeri mai multe șezători-culturale, întretesute cu cântări și declamări frumoase. Spre orientare, cunoscându-ți interesul, mai pe scurt îți voi înșira și programul acestor șezători.

S'a ținut de toate cinci, fiecare de un preot și învățător. Pe lângă abateri și tălmăcirile de lipsă s'au cetit unii capitoli din cânticele, „Temeliile traiului nostru” de Dr. I. Lupaș, Bibliot. Șaguna; deasemenea mai mulți capitoli din „Povestea unei coroane de oțel” de G. Coșbuc. „Învățăturile sociale ale Evangheliei” după Petrov și Gnette, precum din Bibl. bunului creștin, bucățile: „Dzeu dă fiecărui cruce după putere”, „Un grădinar” și Trei ramuri verzi”. Tot în aceste șezători s'a vorbit: „despre războiul balcanic” și despre „Însemnățile bibliotecilor populare”. Toate aceste șezători, cum am amintit, s'au întretesut cu discuții libere asupra celor cetite și cu cântări și poezii, ca: a) Cântec ostășesc, de Coșbuc b) Drum bun, c) Adio mamei, de Nenitescu, d) Latina gintă, e) O scrisoare dela Muselin Selo, f) Anastasia Șaguna, declam. g) Fetele casnice, cânt. de T. Popovici etc. etc.

exercițiul la care se dedea Dick vorbind astfel* (30).

„Acele umbrele nemăsurate erau în raport cu arșița razelor soarelui și trase concluziuni foarte amabile pentru Providență” (332).

„Fiind dat numărul milelor străbătute de doctor în jurul lumii, cât a făcut mai mult capul decât picioarele în urma diferinței razelor? Sau fiind cunoscut acest număr de mile străbătute de picioarele și capul doctorului, să-i calculeze talia exactă aproape la linie” (19).

Caleidoscopul acesta de greșeli gramaticale, sintactice, limbistice, de falsificate banale se sporește prin faptul, că toate numirile le păstrează în ortografia lor originală, fără ca năcar să le spună la notă cum au să se cetească, un lucru care îngreunează înțelegerea și gustul cetitului copilului, cu atât mai vartos că toate numirile acestora sunt cu totul străine firii limbii noastre de es.: Church, Misionary, Intelligence, (25) Jbue la Mkoa*, „Review”, Mfute, James Bruce, Baker, Mbenhul etc.

Exemplele citate dovedesc îndeajuns în ce limbă imposibilă românească e încheagată traducerea. Și aceasta trece peste toate cele 500 pagini, încât ochiul obișnuit cu limba clară și naturală reclamă o răbdare extraordinară și la tot pasul năbușirea revoltei sufletești pentru de a putea ajunge la pagina ultimă. Și aceasta e o mare greșală, de oarece copilul numai atunci poate câștiga folos din celălalt, dacă înțelege tot, iar stilul unei cărți are și menirea de

a cultiva limba frumoasă și naturală, nu de a o strica. Traducerea de mai sus nu se poate lăuda cu această însușire, dimpotrivă.

Prin urmare pe baza celor de mai sus ajungem la concluzia, că cartea de mai sus, atât ca fond, cât și ca formă corăspunde întru toate exigențelor de educație ale școlii noastre. Traducerea însă e foarte slabă și ar fi o mare binefacere pentru generațiile ce se perândă în școala noastră, dacă autorul, eventual „Biblioteca pentru toți” ar scoate-o într-o ediție nouă, a cărei limbă românească însă să fie corectată din toate punctele de vedere. Ar ajunge în mână copiilor o carte de adevărată valoare, de oarece de altă greșală nu suferă, decât de durerea unei limbi românești imposibile.

Având în vedere multe și felurite momente de natură științifică atinse în această carte, ea este potrivită numai pentru copii mai mari dela zece ani în sus, în special cam în 2—4 g mnațială. Pentru școalele populare nu-i accesibilă copiilor, cel mult unora din clasa ultimă ori din școala de repetiție, și și aceasta numai la școlile noastre mai mari și în special cele dela orașe.

Ce privește sexul e potrivită pentru ambele sexe, de oarece nu cuprinde nimic ceea ce ar atenta cât de puțin la decența copiilor.

Sebeșul-săsesc, 5 Iunie 1912.

Dr. Sebastian Stanca
paroh gr. or.

Pe lângă șezători, s'au mai ținut două „Producțiuni școlare”, la Sf. Andrei și cu prilejul împărțirii de haine copiilor săraci, cu programe bine întocmite, din poezii și cântări alese. La prima, dl director școlar D. Lăpădat ține o instructivă prelegere, despre „Îndrumări practice pentru creșterea și aplicarea copiilor în carierele vieții”. Arată părinților, că nu e bine să țină copiii, după ce au isprăvit școala poporală, fără de lucru pe acasă, că numai se strică, ci să-i aplice, cari pot și sunt copii deștepti la școale mai înalte; cari nu, să-i dea la diferitele meserii. În deosebi insistă asupra acestora arătând însemnățile lor.

O interesantă prelegere a ținut dl protopop Dr. I. Lupaș, despre „Acațiu Barsai și Sava Brancovici”. Voi încerca, iubite prietene, până să ajungi să cetești în întregime această frumoasă prelegere, care e totodată și un studiu, prin această scri-soare să-ți dau o schiță asupra ei, ca astfel și tu barem în parte să te împărtășești de unele cunoștințe puțin cunoscute la noi.

Într'un graiu limpede și curgător, care nu obosește, oricât l-ai asculta de mult, ici-colo înfierbântat și agitat, din pricina anumitor împrejurări, neprecăuțiuni și nedreptăți, cari nu împacă pe istoricul nostru, arată împrejurările viforoase, în cari a ajuns la stăpânire pe tronul Ardealului, un Român de origine, principele Acațiu Barsai, care trecuse la confesiunea calvină și a fost în tinerețele sale protejat de familia Rakoteștilor. Dar mai târziu Gheorghe Rákoczi II ajungând în conflict cu Turcii din cauza expediției sale aventuroase în Polonia, Turcii îl alungă de pe tron și pun pe scurtă vreme pe Francisc Rédei, iar în toamna anului 1658 forțează alegerea lui Acațiu Barsai, care primește tronul numai cu scopul de a scăpa Ardealul de o ruină totală. În luptele și dușmăniile dintre G. Rákoczi II. și Acațiu Barsai mitropolitul Sava Brancovici a sprijinit mai mult pe cel dintâi, deși a fost destul de diplomat ca să stoarcă și dela Barsai la începutul anului 1659 însemnate scutite pentru preoțimea română. Spune însă că înăsprindu-se rău dușmăniile între cei doi principii și Barsai fiind strămtorat în Sibiiu și asediat de știrile lui G. Rákoczi II. în Ianuarie 1660, Barsai destitue din scaunul mitropolitan pe Sava Brancovici și așază în locul lui pe un anumit (Gheorghe Moscovitul din Putiolia (un orașel la marginea Rusiei)).

Despre acest nou vlădică, spune conferențiarul, că se face amintire într-o cronică sibiană din 1660, în care se spune anume că el a fost ales în Sibiiu, și se arată cum a luat parte la înmormântarea unui nobil român care fiind rănit în cursul luptelor cu Rakoteștii, a fost înmormântat în Sibiiu, după ritul și obiceiul românesc. Neținând stăpânirea lui Barsai decât până la sfârșitul anului 1666, e probabil, că deodată cu căderea lui dispăre și stăpânirea bisericească a protejatului său, Gheorghe din Putiolia și din nou ajunge Sava Brancovici la cârma bisericii noastre. Această împrejurare dovedește, zice de încheiere prelegătorul, că Mitropolitul Sava Brancovici a fost un om prevăzător și un diplomat iscusit, care și în anii cei mai viforoși s'a știut strecura printre primejdii, pe cari principele Barsai nu le-a putut evita și cari pe acesta din urmă l-au costat viață.

O altă prelegere s'a mai ținut cu schiopiconul, arătându-se de subsemnatul pe lângă explicațiunile recerute preste 30 de diapozitive, din „Vieța națională, culturală și economică a României”. De bine voitor:

Săliște, în 12/III 1913

Ioan Popa
secretar.

Din București.

O sărbătoare româno-italiană.

Distinsul scriitor și ziarist italian Vico Mantegazza, a petrecut câteva zile în București, unde venise pentru a studia oamenii și situația politică, culturală, socială și economică a țării. Știindu-se, că domnul Mantegazza a apărut mai bine și mai cu căldură în presa italiană interesele României în conflictul ei cu Bulgaria, — sindicatul ziariștilor din București și-a ținut de datorință să dea un banchet în onoarea scumpului oaspe, care a onorat țara românească cu visita sa. Banchetul s'a ținut Sămbătă sara, în saloanele restaurantului Capșa, participând la el, afară de oaspele sărbătorit, domnul Fasciotti, ministru plenipotențiar al Italiei la București, domnul C. C. Disescu, ministru român de culte și instrucțiune publică, domnul I. Procopiu, președintele sindicatului ziariștilor români, și un număr foarte mare de ziariști români din București.

Șirul toastelor l'a început dl I. Procopiu, care a vorbit astfel:

„Domnilor Miniștri, Domnilor!

Sindicatul ziariștilor din București se întrunește astăzi, ca să sărbătorească pe

eminentul publicist italian, dl Vico de Mantegazza, care din nefericire nu va fi oaspetele nostru de cât câteva zile.

Salutăm într'ansul pe reprezentantul unei mari națiuni, de care ne leagă o afinitate de sentimente și o comunitate de rasă, de care suntem cu drept cuvânt mândri.

Noi nu putem uita, că suntem descendenții coloniștilor, cari au fost trimiși de glorioasa Romă, ca sentinele neadormite, pentru a servi de mărturie puterii marelui imperiu.

Și dacă am putut rezista valurilor năvălitoare barbare, cari n'au putut să ne sfărâme, aceasta se datorește faptului, că noi eram o particică rupă din marele bloc roman, care prin geniul său și prin organizația sa, a stăpânit atâta timp întreaga lume antică.

Marea noastră soră latină a avut și ea clipele ei de restrîns; dar multămită vitalității și calităților rasei sale, vremurile de grea cumpănă au trecut repede și astăzi suntem fericiți să constatăm, că rolul său politic este preponderant, că puterea sa economică a luat o mare dezvoltare, și că populația sa, care în 1870 nu număra de cât 20.000.000 de oameni, astăzi se ridică la 36 de milioane.

Acest avânt mareț, nu poate de cât să bucure pe ori ce bun Român.

Pentru aceea găsim astăzi prilejul și bucuria de a mulțumi d-lui Mantegazza, care rămânând cel mai imparțial și mai bine informat dintre publiciștii moderni, a știut să vorbească cu dreptate și simpatie de țara noastră.

Mulțumesc de asemenea Ex. Sale dlui Fasciotti, ministrul Italiei, și Ex. Sale dlui Disescu, cari au binevoit să primească invitațiunea sindicatului ziariștilor și să se unească cu noi la sărbătorirea d-lui Mantegazza. Beau pentru prosperitatea Italiei, leagămul artei și al civilizației.”

După potolirea aclamărilor și a aplauselor cu cari a fost primit acest toast, s'a ridicat dl C. C. Disescu, ministru de culte și instrucțiune publică, și a rostit, în limba italiană, următoarea vorbire:

„În sublima lui pornire, Dante ne spune ajungând în al V-lea cer, că a găsit acolo suflete, cari s'au luptat pentru adevărata credință.

În extasul lui a auzit cuvintele: Deșteaptă-te și învinge.

În cercul, care ne întrunește astăzi sărăci, noi sărbătorim pe acela, care și-a închinat întreaga viață, adevăratei credințe pentru triumful drepturilor omului, și care a spus împreună cu noi, celor apăsăți: Deșteptați-vă și învingeți!

Azi, nouă, prin prezența d-tale ne reamintești legăturile cu Roma, locul și timpurile în cari s'au dezvoltat toate energiile omenești...

Și fiindcă suntem conștienți de viața și de idealul nostru, ne aducem cu bucurie aminte, că părinții noștri au aruncat pe pământul azi românesc germenul latinității.

Multe elemente străine au trecut peste câmpul, în care a fost aruncată sămânța germenului latin. Ele însă s'au contopit, cum s'au contopit sub puterea săbiei romane popoarele străine supuse.

Goethe a zis, că Roma e patria inimii. Dacă marele poet n'ar fi zis acest cuvânt, l'am zice noi, astăzi sără, îndreptându-ne privirile către trecutul glorios din care a eșit țara noastră.

Moștenind acea mare virtute romană, care impunea omului, nu numai datorită de a cugeta și vorbi frumos și bine, dar mai presus de toate de a făptui, nu te-ai mărginit de a ne da proba de iubire prin scris și vorbă, dar ai trecut la fapt, ai venit din nou la noi, pentru a strânge mâna prietenească pe care ți-o întindem cu o simpatie admirativă.

Scumpe d-le!

Cu aceste simțăminte, ridic paharul meu pentru a vă saluta și a vă face toate urările pentru realizarea idealului ce urmăriți.”

A tostat apoi ministrul plenipotențiar al Italiei la București, domnul Fasciotti, spunând, că e viu mișcat de manifestația ce se face unui reprezentant al Italiei și amintind de legăturile de rasă cari leagă România de Italie. A ridicat paharul pentru Maiestatea Sa Regele Carol, Suveranul, care a condus cu multă înțelepciune statul român timp de o jumătate de veac, precum și pentru prosperarea și întărirea României.

A luat apoi cuvântul dl Mantegazza, și a rostit vorbirea următoare:

„Un meșteșug — vai, un meșteșug... care e nițel ca și o boală, e acela al scri-sului...”

Eu nu sunt orator. Dar sunt împrejurări, când trebuie să iei cuvântul, fie și numai pentru câteva clipe. Și chiar pentru cei cari nu sunt oratori, lucrul e relativ ușor când e vorba, ca în astăzi seară, să rostești

simplu sentimente de recunoștință pentru fermecătoarea primărie al căruia obiect am fost în timpul aflării mele la București, în orașul acesta așa de captivant, unde nu mă simt de loc înstrăinat și unde plimbându-mă pe calea Victoriei, mi se pare că odată că mă plimb pe „corso” vre-unuia din orașele noastre italienești.

Imi deschid inima deci pentru d-voastră și o las să zică...

Și ce zice ea, sunt sigur că simțiți d-voastră toți. Simțiți toți, că sentimentele acestea de simpatie și de fraternitate, la cari ați făcut aluziune, sunt împărtășite de toți compatrioții mei. Înțelegeți cu toții emoțiunea mea, de oarece manifestarea aceasta trece cu mult de modesta mea persoană și se adresează țării mele, acelei Italie, de care vorbiți totdeauna cu atâta entuziasm, ca niște fi depărtați, cari evoacă amintirile casei părințești.

Amintirea primăriei acesteia așa de fermecătoare va rămâne săpată în inima mea, căci vă datorez, d-lor, una din cele mai mari mulțumiri la care poate răvni un scriitor: aceea, de a contribui în măsura puterilor sale a strânge și mai mult legăturile de prietenie între două țări.

Nouă, scriitorilor și ziariștilor, ni s'a spus că odată, nu fără oare care dispreț, că suntem nerăspunzători. Dar nu oare acești nerăspunzători merg câte odată înaintea timpului lor și mai curând sau mai târziu, când reprezintă curente de opinie, sfârșesc impunându-se și dirigind acțiunea celor răspunzători?

Ei bine, fiindcă mă aflu aici, între atâți colegi, ale căror simțăminte imi sunt bine cunoscute, dați-mi voie să vă cer să lucrăm împreună în scopul de a face mai dese și mai întreținute raporturile între amândouă țările noastre.

Cu toate legăturile de rudenie ce ne unesc, avem nițel păcatul, — și dintr-o parte și din alta, — de a nu ne cunoaște îndestul: am cam uitat, că a fost o vreme când, fără mijloacele de comunicație ce stau azi la dispoziția noastră, raporturile noastre erau mai dese.

Deși zice proverbul că „toate drumurile duc la Roma”, ați găsit mijlocul să cam părăsiți drumurile acestea, știind bine primirea frățiască ce vă e rezervată totdeauna în țara de unde au pornit strămoșii dv. spre a întemeia o patrie nouă, fără a se lăsa nici odată să fie confundată sau înecată de năvalitoarele valuri ale celorlalte neamuri.

Mustarea aceasta o merităm și noi la rândul nostru. Uitasem și noi, că a fost un timp, când, în Forul roman, acela care trăgea la sorți numele noilor legionari și le spunea în ce țări avea să se ducă, se striga: legiunea Traciei, legiunea Macedoniei, legiunea Daciei — cum se zice de pilda astăzi recruților noștri chemați sub arme: veți merge la Turin, la Bologna, sau la Florența.

Mustarea trebuie să fie și mai vie pentru noi. Căci am uitat amintiri mai noi, am uitat, că Italia s'a făcut în Orient, că multămită expediției în Crimeea, marea noastră ministru Cavour a putut vorbi la congresul din Paris în numele Italiei, care nu exista încă.

Acum câteva zile, în cursul unei audiențe ce a binevoit să-mi facă onoarea a mi-o acorda Augustul d-voastră Suveran, evocând amintirile sale din tinerețe, — imi vorbea de prima sa călătorie în Italia. Foarte tinar M. S. Regele Carol a văzut deilând la Turin, trupele piemonteze, ce se întorceau din Crimeea, pe când la Paris se discuta asupra soartei Italiei și a altei țări, al cărei Suveran mult iubit avea să ajungă și care, cel puțin oficial, nu exista încă nici ea în vremea aceea. În limbajul cancelariilor și în notele diplomatice i se zicea țării acesteia: *Principatele Dunărene*.

Chestiunea Italiei și chestiunea României s'au pus în fața Europei aproape în același timp. Împreună am început luptele noastre cele din urmă pentru neantărnare și, precum dv. ați urmărit cu cel mai viu interes evenimentele, cari ne-au dus dela Novara la Roma, și noi am făcut totdeauna urările cele mai ferbinte pentru viitorul nobil d-voastre patrii.

La câteva săptămâni după sosirea Altei Sale Principelui Carol în România, marea noastră Rege Victor Emanuel a ținut să-i dea o dovadă de simpatie, — a cărei însemnătate Europa a priceput-o numai decât, — trimițându-i o decorație foarte înaltă, cea dintâi, cred, pe care a primit-o ca Principe augustul vostru suveran, care personifică în chip atât de nobil o jumătate veac de istorie și glorie a României noi.

Toate astea sunt istorie. Era să zic istorie veche, dar care se reînnoiește totuși, de oarece, după ce împreună am început mersul nostru de înțătare, ne întâlnim iarăși, după mai bine de o jumătate de secol, privind și unii și alții marea operă în-

deplină și ne strângem și mai dragăstos mâna în niște momente istorice.

Nu vreau să fac politică, dar în înfruntarea aceasta, unde după toate câte le-am spus, am nițel dreptul să mă socotesc în familie, putem să ne bucurăm în familie, că amândouă surorile au crescut și că, deși depărtate una de alta, ele armează a merge mână în mână, amintindu-și în totdeauna, că originea lor sunt comune și că în vinele noastre curge gentilul sânge latin.

Domnilor, ridic paharul pentru mărirea și prosperitatea României și pentru amiciția frățiască a ambelor noastre țări. Trăiască România!

Di Victor Ionescu a ridicat apoi paharul pentru M. S. Regele Italiei. Di Ciureu a toastat pentru presa italiană. Di Mantegazza a răspuns toastând pentru presa română. Di Stefan Ioan a toastat pentru prosperarea Italiei. Di H. Durand, amintind de Angello de Gubernatis, a arătat cum acest mare filo-roman a luptat pentru formarea unei trainice legături între popoarele de rasă latină, și a toastat pentru memoria acestui mare dispărut, — și cu aceasta sărbătoare s'a terminat, în mijlocul celei mai vii însuflețiri, fiecare ducând cele mai frumoase amintiri.

NOUTAȚI.

Arta în școală. În timpul mai nou s'au făcut însemnate progrese în educația artistică a școlilor primare și secundare din Franța. Meritul este al unei organizări cu numele *Société nationale de l'art à l'école* și al entuziaștilor estetician Roger Marx. Scopul societății este să introducă copiii în lumea frumoasă a formelor prin educația gustului cu ajutorul decorurilor exterioare. Reuniunea are în toate orașele mai mari din provincie câte o sucursală, care are datoria să îngrijească toate chestiunile cu raport la estetica interioară și exterioară ale clădirilor școlare. Guvernul francez sprijinește cu mână largă toate năzuințele de felul acesta. De câteori se zidește o școală nouă, se angajează pictori ca să împodobească salele de învățământ; uneori înșiși elevii au să execute decorurile de flori sau alte figuri necesare pentru coridoare și săli. Instrucțiunea în desen asemenea a înaintat mult în anii din urmă. Elevii nu numai desemnează lucruri de pe natură, ci sunt duși în parcurile, grădinile sau dumbrăvile din apropiere, unde se țin lecții sub conducerea învățătorului de desen. Astfel tinerimea câștigă cunoștințe rezezi și sigure într-o a face schița unui arbore, a unei statue, a unui om sau animal în mișcare sau în stare de odihnă, precum și a reprezenta obiectele după diversele aspecte ce produce depărtarea. Lucrările școlarelor se păstrează în colecția de desennuri ale școlii.

Călătoria părechii regale engleze. Ziarul *Standard* din Londra scrie, că părechea domnitoare engleză va face în Mai a. c. mai multe vizite la curțile străine. Regele și regina vor veni la Paris, Viena și Berlin. Acestea vor fi primele călătorii în străinătate, făcute de părechea regală engleză, de când s'a încoronat.

Împăratul Wilhelm pe un vas uriaș. Se anunță din Hamburg, că împăratul german Wilhelm se va imbarca în 28 Aprilie pe noul vapor uriaș *Imperator* al societății Hamburg-America Line, și va călători din Cuxhaven la Gibraltar. Este prima călătorie a noului vapor. Drumul va ținea cinci zile.

Institutul de corecțiune dela Gherla, care a luat locul penitenciarului de acolo, s'a deschis în 26 Martie. Transformarea a costat 150.000 coroane. Institutul este organizat pentru 600 de tineri criminali, împărțiți în 20 de familii.

Impotriva talarului. Comitetul camerei advocațiale din Arad a ținut Joi o ședință, în care a reprobato introducerea planuită de ministrul de justiție cu privire la talarul pentru judecători. Comitetul este de părere, că demnitatea unui tribunal se poate impune numai prin conținutul său intern, și nu prin niște forme exterioare, potrivite cel mult pentru operete.

Totuși se întorc în patrie. Scriitorul Maxim Gorki a publicat în ziarele din Petersburg o scrisoare, în care declară, că are să se folosească de amnestia țarului și se va întoarce în Rusia. Apărat de un popor întreg, a cărui tinerime cetește cu însuflețire povestirile și descrierile lui, Gorki nu se teme că va fi trimis la Siberia. Cat va ține pacea între autor și între cei dela stăpânire, o va arăta viitorul apropiat.

Cel mai mare monument în Lipsca se va înălța un monument consacrat libertății germane. Monumentul va eterniza alianța popoarelor contra puterii lui Napoleon cel Mare, și are să fie construit în dimensiuni uriașe. Va avea o înălțime de 91 metri, astfel va fi cu 11 metri mai mare decât statuia libertății din Newyork. Cheltuielile monumentului se urcă la cifra de șase milioane de mărci. Clădirea în formă de piramidă va avea la mijloc o hală în formă de cupolă de 68 metri de înălțime, ear în părțile ei de sus se vor vedea 324 de figuri călărețe, așezate în 11 șiruri. În partea de sus a monumentului vor sta luptători construiți în dimensiuni enorme și reprezentând păzitorii libertății.

Vin falsificat. Din Viena se vestește, că falsificarea vinului în *Dalmatia* a luat în anul acesta dimensiuni colosale. Afacerea aceasta privește nu numai pe producătorii și negustorii de vin din Austria, ci și pe cei din Ungaria.

Câștig neașteptat. Învățătorul pensionat, Anton Cornett, a cumpărat în piața de pești din Cincibiserici un barbu greu de 6 kilograme și l-a plătit cu 24 coroane 80 bani. Ducând barbul acasă, l-a desfăcut și spre marea surprindere a persoanelor din bucătărie s'a găsit în stomacul peștelui un portmoneu cu următoarele piese: șase galbini de câte 20 de coroane, alți 3 de câte 10 cor., 11 coroane în argint și 14 bucăți de monede de nickel. Se crede, că portmoneul cu banii aceștia a căzut în Dunăre; iar barbul, a cărui lăcomie fără margini e cunoscută, l-a înghițit. Părțile de piele ale portmoneului erau atacate binișor de suc gastric, dar părțile de metal au rămas întregi. Căzul a produs senzație pretutindenea în oraș.

Cadavru în Someș. Un fecior de morar, Ioan Cristea din Dej, a observat un cadavru plutind în apropierea unei mori de pe Someș. Cristea s'a urcat într-o luntre și a scos cadavru la tărâm. Poliția a constatat, că mortul este Iuliu *Rebreanu*, judecător comunal într-un sat din apropiere. Rebreanu întorcându-se în 31 Ianuarie seara dela Dej, a voit să treacă peste gheața Someșului, dar gheața s'a rupt și valurile apei l-au dus la o distanță cam de trei kilometri.

Prinși în războiu. La ocuparea Adrianopolului au căzut în captivitate 51.800 soldați, între cari se află 54 ofițeri germani, 18 ofițeri români și 17 belgieni. Acești din urmă sunt cu deosebire aviatori. Bulgarii au mai cuprins 600 de tunuri, o sută de mii de puști Manlicher și o mare cantitate de muniție. Cetatea mai avea alimente pe două luni, mai ales mult conserve, făină și brânză. Orașul a suferit mult în urma bombardamentului. Meceturile sunt aproape toate distruse.

La ucigașul regelui. Un raportor italian a vizitat în temnița dela Salonic pe Alexandru *Schinas*, ucigașul regelui Greciei. Despre vizita aceasta serie următoarele: Schinas șade toată ziua întins pe pământ în celula sa, acoperit cu un covor rupt. Imbrăcat rău, galben la față, tușește mereu și se vede că e tuberculos. Mai bătătoare la ochi sunt urechile sale mari, groase. Nu înțelege greutatea crimei comise și nu-l interesează pedeapsa ce o va primi. Zice, că nu a căutat anume să impuște pe suveran; ci, suferind de boală de nervi și de plămâni, a fost cuprins de friguri și avea ideea fixă, că este persecutat. În starea aceasta s'a întâlnit din întâmplare cu regele, asupra căruia a tras cu revolverul la o distanță de un metru. A mai declarat, că nu este anarhist dar a aprobat ideile socialiste chiar și atunci, când era student universitar în Atena, unde a îndurat multă mizerie. „Am fost om bun”, a terminat criminalul; „societatea omenească însă m'a prigonit și m'a stricat”.

La legatul Sabina Dr. Preda n. Andreica pentru ajutorarea copiilor din *Cămpeni*, aplicați la meserii, al fondului Episcopul N. Popea pentru masa învățăcelor meseriași, au mai dăruit: Nicolae Cristea, paroh (Valeabulzului) aplicând pe băatul Emilian Zaharie la pantofarul Emil Vintilă, 20 bani, Popovici Mondoc, inv. (Sebeșul-superior), 40 bani, Vasile Suciu, paroh (Topârcea), 20 bani, Octavian Vestemian, sodal magistru tipograf, rentors din Lipsca, 50 bani, și George Lupșa, paroh (Noul-săs.), 20 bani, iar la legatul T. L. Albini pentru ajutorarea copiilor din Cut, aplicați la meserii, au dăruit: Ilie Țimpea, sodal lăcătuș 20 bani, Ioan Rusu, paroh (Juncu-inf.), 1 cor., Victor Prede, măsar (Avrig) 20 bani, Simion Tincu, călă de prăvălie 1 cor., Paraschiua Maxim, văduvă de reg. 40 bani, și Nicolae Gavrea, paroh (Bendoif) 20 bani. Pentru prinos aduce calde mulțumiri, în numele comitetului Reuniunii sodalilor sibieni: Vic. Tordășianu, prezid.

Dinamită. Intreprinzătorul Garber din Deva a adus acasă dinamită, pentru ca, încălzindu-o să o poată aprinde la trebuință. A încălzit-o însă prea mult, astfel că dinamita a explodat și a omorât pe întreprinzător, iar pe fiică sa a rănit-o de moarte.

Poșta ultimă.

Diferendul româno-bulgar.

Reprezentanții din Petersburg ai puterilor mari europene au ținut Luni d. a. ședință, sub presidenția ministrului de externe rusesc *Sasnovov*. Despre cele hotărâte nu se știe încă nimica. E aproape sigur însă, că orașul Silistra nu va fi predat României, iar și dacă va fi predat, Bulgarii nu'l dau de voe bună, cu nici un preț, — ci statul român va trebui să și'l iee cu armele. În vederea acestei eventualități, o știre necontrolată și neconfirmată încă, spune că Bulgaria a trimis spre granițele Dobrogei 100.000 de soldați. Situația e deci gravă din cale afară pentru România. Trei miniștri români, domnii Filipescu, Marghiloman și Cantacuzino cer, ca statul român să iee imediat măsuri militare ordonând mobilizarea, căci în cas contrar se retrag din guvern. Opinia publică din România încă cere, după cum suntem informați, imediata mobilizare și concentrare a armatei române la granița Bulgariei.

Cărți și reviste.

Cosinzeana. A apărut revista literară, ilustrată săptămânală „*Cosinzeana*” Nr. 13 din 1913, cu următorul cuprins: Al. Ciura: Fantoma, foileton. T. Murășanu: Cântec, poezie. Ven. Negru: O lacrimă tardie, schiță. I. U. Soricu: Singurătate, poezie. A. Corbul: Inelul de fier, schiță, trad. N. Crainic: Durere-ascunsă, poezie. Lăzăr-Ciura: Floarea Betuliei, roman. Flori de-o zi: G. Harsu: Cronică dramatică. Leontina Ciura: Primăvară. Ilustrații. Abonamentul e 12 coroane pe an. Între abonații cari își plătesc abonamentul înainte pe un an întreg, se sortează la sfârșitul anului 25 bibliotecă la 10 cor.

Carte aprobate. Di ministru de culte și instrucțiune publică a aprobat sub Nrul 31350 din 4 Martie 1913 *Cartea de cetire română*, pentru cl. V—VI a școalelor primare, întocmită după noul plan de învățământ de dl prof. *Nicolae Sulică*, cu concursul mai multor învățători. Cartea a apărut acum de curând în editura Librăriei Ioan I. Ciureu, Brassó, și se vinde exemplarul legat cu K 1-70. În același timp se atrage atenția domnilor învățători, că cărțile de cetire ale dlui prof. Nicolae Sulică pentru cl. III și IV (a 90 fl. exemplarul) asemenea sunt aprobate, și că cartea de cetire pentru cl. II și Abecearul încă vor apărea în curând, așa, că începând cu anul școlar proximi domnii învățători vor avea la îndemână seria completă a acestor cărți de cetire.

Revista Teologică, Nr. 4 din 15 Februarie 1913, cuprinde: Cvinevenalele, de Nichita Albu. Există Dumnezeu, după F. Thomas, de Dr. I. Cornilescu. Relațiile bisericii române cu Rusia în veacul XVII, de Un cleric ortodox. Predică la înmormântarea unui copil, de Aurel D. Papp. Mișcarea literară, de N. B. Cronică bisericească-culturală. Tipicul cultului religios, de Cantor. — Abonamentul: 10 cor. pe an. Revista apare de două ori pe lună. Adresa: Dr. N. Bălan, redactor și prof. sem. Sibiu str. Reissenfel 11.

Revista asociației generale a învățătorilor din România, nr. 8 și 9 din 1913, cuprinde: Spiru C. Haret, de L. Paul. Ioan Maiorescu și școala primară și normală de învățători, de V. Gr. Borgovanu. Rolul activității practice, și alte articole de interes pentru învățători. — Abonamentul 5 lei pe an. Red. și adm.: I. Gh. Dumitrașcu, Zărnești Buzău.

Glume. A apărut în editura librăriei C. Sfetea București, din „*Biblioteca casei școalelor*”, broșura cu numărul Nr. 13. *Glume* (Vorbe de clacă) de Ioan Adam. Se află de vânzare la principalele librării din Capitală și provincie, și se poate comanda și prin librăria arhidiecezană. Prețul 35 bani exempl.

Nr. 362/1913.

(84) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pelângă actualul paroh Iosif Crișan și cu drept de succesiune în parohia de cl. I (primă) Boian, în protopresbiteratul Târnavei, în urma Ordinului Preașezbiterului Consistoriu arhiepiscopalean din 5 Martie a. c. Nr. 2639 Bis., se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele postului de capelan sunt: Jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B.: stolă, birul preotesc și porțiunea canonică (afară de intravilan, folosul cimitirului și congrua, cari rămân parohului actual întregi), îndatorat fiind alesul capelan a conduce toate agendele administrative parohiale.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite în sensul legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat, având a se prezenta pe lângă prealabila încunoștiințare a subsemnatului, în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a face cunoștiință cu poporul, a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Cetatea de baltă, (Küküllővár), 10 Martie 1913.

Oficiul protopresbiteral al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 347/1913.

(85) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Căpâlna de sus cu filia Abuș, (Mica și Hidrifaia), în protopresbiteratul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul indicat, iar concurenții pe lângă prealabila încunoștiințare a subsemnatului să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Cetatea de baltă, (Küküllővár), 10 Martie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Aspirin - BAYER

(cunoscutul mijloc alinător de dureri).

Învindu-se mai multe feluri de substituțiuni al aspirinului original, Vă rugăm să aspirin numai în forma noastră **Tablete de Aspirin** în pachetarea originală conform desemnului acesta 1 tub de sticlă cu 20 buc. tablete à 0,5 gr., prețul K 1-20 cu timbru Aspirin.

(2) (413) 5-6

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe

rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra lănturilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționat se confirmă, à 80 de bani bucata se află în farmacia, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera“ pentru susținerea fragedă și albă a mâinilor de dame, în tuburi à 70 fl. se află pretutindeni.

(48, 7-40)

K&C POPOFF
cea mai fină
MARCA DE
CEAI RUSESC.

(2) 17 -

Am onoare a înștiința onoratul public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“
(Vechea bere transilvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins.

Se află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea placatele mele cu inscripția: „**Siebenbürger Urbräu**“.

Cu stimă: **Rudolf Habermann**
proprietarul fabricii de bere,
Sibiiu — Nagyszeben.

(71) 9-20

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhiepiscopale
Sibiiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Învierea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Învierea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sfântului Ioan Botezătoru
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

S. JERARH NICOLAE.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumtru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

IV.

Arhanghelul Mihail
Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumitru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
Simeon
Andrei
Evangelistul Ioan
Luca
Marcu
Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	34-60	42-—	56-—	70-—	cor. foarte fi e.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56-—	72-50	23-10	27-30	40-60	49-—	65-80	20-30	23-80	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișice fel de materii și de orișice coloare pe lângă condițiile cele mai favorabile